

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Zagreb, 15. studenog 2023.

**POSEBNA PRAVILA ZA
DRŽAVNU SMOTRU SIMULIRANIH SUĐENJA
IZ PODRUČJA GRAĐANSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA
I DRUGIH MEĐUPREDMETNIH TEMA
U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.**

ORGANIZATOR/SUORGANIZATOR	Ministarstvo znanosti i obrazovanja Agencija za odgoj i obrazovanje
OPIS	<p>Simulirana suđenja dio su učenja i stjecanja kompetencija iz međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje u okviru modula: Simulirana suđenja i vladavina prava – Zakon u razredu – od zakona u razredu prema kulturi vladavine prava.</p> <p>Radi se o simulacijama glavne sudske rasprave, građanske ili kaznene, prema pravosudnom modelu Republike Hrvatske.</p> <p>Učenici pritom usvajaju vještine argumentiranja, dokazivanja, logičkog zaključivanja, uočavanja bitnih činjenica, nepristranog pristupa i javnog nastupa.</p> <p>Posebna je važnost u tome da učenici imaju priliku upoznati način rada i svrhu sudbenog sustava. Time se podižu svijest i znanje o važnosti uloge sudstva i vladavine prava u demokratskom društvu.</p> <p>Nastavnici i učenici trebaju znati zbog čega sudjeluju u ovom projektu. Informiranje o razlozima provođenja neke aktivnosti opravdava vrijeme provedeno u razredu i izvan njega te ukazuje na način uklapanja novog iskustva u važan obrazovni kontekst. Nastavnici i učenici mogu proširiti popis obrazovnih rezultata prije, za vrijeme ili nakon što sudjeluju u simuliranom suđenju.</p> <p>Ova se strategija primjenjuje u radu s učenicima svih razina znanja i sposobnosti te s učenicima različitih stupnjeva obrazovanja. Simulirana suđenja možemo koristiti u područjima kao što su društvene znanosti, prirodne znanosti, književnost, povijest, etika, vjeronauk, filozofija, strani jezici i drugo.</p> <p>Uključivanje standarda i ciljeva koji se ostvaruju u odgojno-obrazovnoj ustanovi povezuje simulirano suđenje s važnim ciljevima cjelokupnog hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava. Važno je napomenuti</p>

činjenicu koja se odnosi na simulirano suđenje da cilj ove aktivnosti nije precizno preslikavanje stvarnog suđenja, već je to stjecanje iskustva učenja za učitelje, učenike i stručnjake koji u tome pomažu. Naglasak nije na savršenstvu izvedbe, već na uvježbavanju i količini vremena koji će se potrošiti na razgovor o izvedbi. Refleksivni osvrt i sažimanje pomažu učenicima da još jednom ponove osnovne dijelove suđenja i bolje razumiju cijelo iskustvo, uključujući i vještine koje su im bile potrebne za uspjeh.

U simulacijama učenici trebaju ono što su naučili primijeniti u životnim situacijama, što omogućuje nastavnicima da procijene jesu li usvojili znanje na takav način da ga doista mogu koristiti u svojoj ulozi građana. Simulacije suđenja zahtijevaju od učenika da koriste vještine razmišljanja više razine. Učenici ih razvijaju jer su aktivno uključeni. Kulminacija simulacije često podrazumijeva publiku, što motivira učenike da naporno rade i istaknu se kvalitetom.

Prema metodi simuliranih suđenja u smotri mogu sudjelovati učenici srednjih škola te nastavnici koji su prošli trening za korištenje ove metode.

Upute svjedocima:

1. Pročitati izjavu svjedoka nekoliko puta dok ju ne upamtite. Kada dođete pred suca, budite vjerodostojni i govorite jasno. Odlučite koliko imate godina, izmislite adresu i zanimanje jer vas to mogu pitati.
2. Pokušajte se stvarno zamisliti u ulozi te osobe i kako se ona osjeća. Ostanite u toj ulozi kada svjedočite. Neka vam izraz lica prati ono o čemu govorite (tužan, odlučan, itd.).
3. Dodati što je moguće manje informacija svojoj pisanoj izjavi i paziti da nešto ne bi bilo u suprotnosti s drugim vašim izjavama. Nemojte pogađati odgovor, ako ga ne znate.
4. Ako pogriješite, dopustite da vam vaš odvjetnik pomogne i ispravi vas tako da ponovo postavi pitanje.
5. Nemojte davati nikakve primjedbe drugim svjedocima ili odvjetnicima.

Odvjetnicima:

Uskladite činjenice.

1. Svakako iznesite one činjenice koje su za vaš slučaj najvažnije.
 - Koji su vam svjedoci od najveće koristi? Zašto?
- a. Koji su vam fizički dokazi najvažniji?
2. Utvrdite činjenice koje mogu oslabiti priču druge strane.
 - Dokazi su nepouzdana.
- a. Dokazi nemaju smisla.

- b. Dokazi ništa ne dokazuju.
- c. Postoje činjenice koje umanjuju vjerodostojnost priče.
- 3. Prikupite dodatne činjenice.
- 4. Razgovarajte sa svjedocima i napravite popis važnih činjenica.

Pripremite se za suđenje:

1. Odredite redoslijed kojim ćete pozivati svjedoke. Taj popis predajte sudskom tajniku.
2. Sastavite pitanja o činjenicama relevantnim za slučaj koji gradite. Svim svjedocima morate postaviti pitanja koja otkrivaju osnovne podatke o njima, kao što su:
Koliko imate godina? Gdje živite? Što ste po zanimanju? Gdje radite? Kako ste povezani s ovim slučajem? Imate li neke stručne reference?
3. Prođite kroz izjavu svjedoka sa svojim svjedokom i vježbajte iznošenje priče.
4. Pažljivo slušajte svjedočenje svjedoka druge strane. Vaš je zadatak kod unakrsnog ispitivanja da svjedok prizna neke činjenice koje pomažu vašoj strani ili pokažite da svjedok ne govori istinu, nesiguran je ili zbunjen u svom svjedočenju.
5. Počnite tako da se predstavite punim imenom, prezimenom i svojim zadatkom u ovom suđenju. „Časni suče, ja sam (vaše ime) odvjetnik Optužbe i izvršit ću unakrsno ispitivanje (ime svjedoka).” Uvijek se obraćate sucu sa „časni suče”. Uvijek stojite kada se obraćate sucu/sucima. Budite smireni i pristojni prema svakome. Recite “hvala, časni suče” kada sudac odgovori na vaš prigovor. Nemojte pokazivati ljutnju ili razočaranje. Nemojte se obraćati pitanjima niti davati primjedbe drugim odvjetnicima. Razgovarajte sa sucima.
6. Pažljivo slušajte pitanja koja postavlja odvjetnik suprotne strane. Možete dati prigovor, ako odvjetnici postavljaju pitanja koja nisu u skladu s pravilima ispitivanja (kod direktnog ispitivanja pitanja koja navode na odgovor; irelevantnost ili nepovezanost sa slučajem; osobno znanje; osobno mišljenje, ako se ne radi o sudskom vještaku; izvan opsega materijala za simulirano suđenje; već postavljeno i odgovoreno pitanje). Ako postavite pitanje i drugi odvjetnik uloži prigovor, poslušajte prigovor, a zatim recite sucu zašto bi trebao dopustiti vaše pitanje.
7. Ne postavljajte pitanja na koja ne znate odgovor.

Na smotri će spis za simulirana suđenja biti:
Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu
protiv Andreje Rogan; (kazneni postupak).

<p>CILJEVI SMOTRE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pružiti potporu učenicima u razvijanju samopouzdanja, sigurnog nastupa, vještine govorenja, kritičkog razmišljanja i timskog rada te poboljšanju osnovnih vještina čitanja, pisanja, govorenja, raščlanjivanja i zaključivanja te komunikacijskih vještina slušanja i suradnje. 2. Učenicima omogućiti bolje razumijevanje pravosudnog sustava – od pravila za izvođenje dokaza do ponašanja u sudnici. To pridonosi povećanju njihove svijesti o važnosti prava u demokratskom društvu i povećava razumijevanje temeljnih prava kojima raspolažu hrvatski učenici na osnovi Ustava Republike Hrvatske. 3. Osigurati učenicima praktično iskustvo izvan sudnice i u sudnici na osnovi kojeg će učenici učiti o pravu, društvu i sebi samima. Učenicima omogućiti razmišljanje o tome kako društvo rješava sporove i ocjenjuje pravičnost donesenih odluka, tj. upoznavanje s elementima korektivne i proceduralne pravednosti. 4. Doživljajno i djelatno upoznavanje učenika s ulogom zakona i vladavine prava u demokratskom društvu. 5. Upoznavanje učenika sa strukturom i funkcioniranjem sudbene vlasti te sudskog procesa kao parničnog ili kaznenog postupka kao dijela poučavanja u okviru međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje.
<p>ISHODI</p>	<p>Učenici se osposobljavaju da budu konstruktivni građani, koji se zauzimaju za razvoj dobrobiti društvene zajednice.</p> <p>Takvim učenjem stječu se znanja, vještine i stavovi neophodni za cjeloživotno učenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – istraživanje – upoznavanje s procedurom sudbene vlasti – učenje kako učiti – rješavanje problema – timski rad – suradničko učenje – dokumentarni pristup – rasprava – argumentirani govor – javni nastup – učenje Ustava RH i zakona njihovim korištenjem u rješavanju stvarnih problema – komunikacijske vještine – razvoj građanskih i moralnih vrlina.
<p>RAZINE</p>	<p>školska državna</p>
<p>PREDSJEDNIK DRŽAVNOG POVJERENSTVA I KONTAKT E-MAIL ADRESA</p>	<p>mr. sc. Tomislav Ogrinšak, viši savjetnik Agencija za odgoj i obrazovanje Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb telefon: 01/2785-008 e-mail: tomislav.ogrinsak@azoo.hr</p>

KATEGORIJE	Prema metodi simuliranih suđenja na smotri mogu sudjelovati učenici srednjih škola te nastavnici (mentori učenicima) koji su prošli trening za primjenu ove metode.
VREMENIK	Školska razina: do 9. veljače 2024. (petak). Državna razina: 9. ožujka 2024. (subota).
PRIJAVE	Obvezna prijava učenika (timova) i mentora u sustav aplikacije <i>natjecanja.azoo.hr</i> do 16. veljače 2024. (petak) i na e-mail: tomislav.ogrinsak@azoo.hr .
ŽALBENI POSTUPAK	Nema žalbenog postupka. Na smotri se ne utvrđuje ljestvica poretka. (Smotra nije natjecanje.)
LITERATURA	<p>1. Kurikuli međupredmetnih tema: Građanski odgoj i obrazovanje https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html, Osobni i socijalni razvoj https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_153.html, Učiti kako učiti https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_154.html, Zdravlje https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_212.html, Poduzetništvo https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_157.html; Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_150.html, i Održivi razvoj https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_152.html.</p> <p>2. Priručnik za nastavnike za simulirana suđenja (2009): http://www.azoo.hr/images/goo/Zakon_u_razredu_web.pdf</p> <p>3. Spis za simulirano suđenje</p> <p>4. Temeljni međunarodni dokumenti iz područja odgoja i obrazovanja za ljudska prava</p>